

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

121. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. FEBRUÁR 8-9.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A beruházási hiány áthidalása: Hogyan válaszoljunk a kihívásokra?

(2017/C 207/03)

Előadó: Markku Markkula (FI/EPP), Espoo képviselő-testületének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Az Európa városaiban és régióiban tapasztalható jelenlegi beruházási hiány

1. megjegyzi, hogy Európában a pénzügyi és gazdasági válság közvetlen következményeként, valamint az állami beruházásokat illetően a költségvetési ellenőrzési mechanizmusok általi, európai és nemzeti szintű megszorítások miatt is összességében 15 %-kal csökkentek a beruházások, a beruházási szint pedig összességében – nominális értelemben – a válság előtti szintek alatt marad, és 2015-ben közel 60 milliárd euróval volt alacsonyabb a 2008. évinél⁽¹⁾. Megítélése szerint amellett, hogy abszolút számokban mérve csökkentek a beruházások, az Európai Unió a versenyképesség terén is le van maradva az infrastruktúra elhasználódásából és abból adódóan, hogy nem történik elegendő beruházás a digitális és ökológiai átállásba és az innovációba;
2. hangsúlyozza, hogy az Unión belüli közberuházások több mint feléért a helyi és regionális önkormányzatok felelősek, és az infrastruktúra, az energiaügy, a tömegközlekedés, az oktatás, az egészségügy terén és számos hasonló területen végrehajtott beruházásaik közvetlen hatással vannak a helyi gazdaságokra, a vállalkozások dinamizmusára, valamint az európai polgárok életére és jólétére;
3. üdvözlöi az Európai Parlament felhívását, amely nemzeti, regionális és helyi szinten nagyobb szerepvállalást szorgalmaz a növekedési és foglalkoztatási stratégiák kidolgozása és végrehajtása terén, és üdvözlöi azon kérésének támogatását, hogy készüljön magatartási kódex a helyi és regionális önkormányzatok európai szemeszterbe való bevonása érdekében⁽²⁾;

⁽¹⁾ Lásd az Eurostat alábbi kódszámú adatsorait: tec00011 („Bruttó állóeszköz-felhalmozás [beruházások]”) és teina210 („Általános kormányzati állóeszköz-felhalmozás”).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2016. október 26-i állásfoglalása a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszteréről: a 2016. év prioritásainak végrehajtása (2016/2101(INI)): „6. [Az EP] teljes mértékben támogatja az annak biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket, hogy az országspecifikus ajánlások kidolgozásában és végrehajtásában az egyes nemzetek nagyobb szerephez jussanak, ezáltal egy folyamatos reformfolyamatot megvalósítva; úgy véli, hogy a nemzeti tulajdon gyarapítása és az országspecifikus ajánlások hatékony végrehajtása érdekében, valamint tekintettel arra, hogy az országspecifikus ajánlások több mint felét helyi és regionális hatóságoknak kell végrehajtaniuk, ezért azokat európai szintű, jól meghatározott és strukturált prioritások köré kell felépíteni a nemzeti parlamentek, valamint a helyi és adott esetben regionális hatóságok bevonása mellett; megismétli, hogy a hatáskörök és illetékességek megosztása a különböző tagállamokban, valamint az országspecifikus ajánlások teljesítése a helyi és regionális hatóságok aktív részvételének köszönhetően javítható, és hogy e célból támogatja magatartási kódex bevezetését a helyi és regionális hatóságok európai szemeszterbe való bevonása érdekében, miként azt a Régiók Bizottsága javasolta; felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti parlamentjeikben biztosítsák nemzeti reformprogramjaik megfelelő demokratikus ellenőrzését;”.

4. ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a beruházásokra irányuló jelenlegi közkiadások továbbra is a válság előtti összeg felét teszik ki, ami azt jelenti, hogy Európa régióiban és városaiban évente több száz millió euro értékű beruházás nem valósul meg;
5. emlékeztet a Régiók Európai Bizottsága és az OECD 2015. évi közös felmérésére, amelyben a városokat és régiókat képviselő válaszadók 96 %-a számolt be a közberuházásokra fordított kiadások hiányáról⁽³⁾. Ezt megerősítette a Régiók Bizottságának egyik közelmúltbeli felmérése⁽⁴⁾, amelyben helyi és regionális szinten a válaszadók 75 %-a állította azt, hogy jelentős csökkenést tapasztal a városában vagy régiójában 2008 és 2014 között összességében végrehajtott beruházások tekintetében, és csupán egyharmaduk vélte úgy, hogy a helyzet immár javul;
6. megismétli az OECD-nek⁽⁵⁾ és az IMF-nek egy koordinált globális fiskális ösztönző programra vonatkozó felhívását, tekintettel a monetáris politika jelenleg korlátozott mozgásterére, a rendkívül alacsony kamatlábakra és arra, hogy az utóbbi évek költségvetési konszolidációs erőfeszítései több országban is lehetővé tették a GDP-arányos államadósság csökkentését, és ma már nagyobb mozgásteret kínálnak. A tevékenység sikeres beindítása érdekében a további állami kiadásoknak arányosnak kell lenniük és mindenekelőtt egyértelműen olyan beruházásokra kell irányulniuk, amelyek kedveznek a növekedésnek, ilyen például a kutatás és a fejlesztés, a munkavállalók képzése vagy a zöld infrastruktúrák;
7. hangsúlyozza, hogy a városokban és régiókban végrehajtott stratégiai beruházásokban rejlő potenciál – nem utolsósorban a kiterjedt tudás- és kompetenciafejlesztésnek, a kamatlábak csökkenésének és a digitalizálásban rejlő lehetőségeknek, a közösségi és a körforgásos gazdaságnak, valamint annak köszönhetően, hogy a kkv-k egyre inkább részt vehetnek a mind globalizáltabb üzleti környezetben – jóval meghaladja azt, amit a válság előtti általános tendenciák mutattak;
8. ismételten rámutat arra, hogy a beruházások összességében vett tartós csökkentése fenntarthatatlan, és hogy az alacsony szintű beruházás mellett, hogy lelassítja a fellendülést, az EU jövőbeni növekedési és innovációs potenciálját is fenyegeti, mivel károsan hat a hosszú távú gazdasági teljesítményre és a munkahelyteremtésre;
9. hangsúlyozza, hogy az európai városokban és régiókban végrehajtott beruházások nélkülözhetetlenek a fenntartható növekedés és munkahelyteremtés Európa-szerte történő serkentéséhez, valamint a jelenlegi alacsony beruházási szint miatt veszélyben forgó munkahelyek fenntartásához; ezért rámutat arra, hogy törekedni kell a válság előtti európai beruházási szintek elérésének útjában álló akadályok megszüntetésére, és be kell ruházni abba a tényleges potenciálba, amely Európa motorjaiként a régiókban és a városokban rejlik;
10. támogatja az alapvető szükségletek finanszírozását hosszú távú perspektívába ágyazó türelmes tőke („patient capital”) globális, európai és nemzeti szintű fejlesztését, mely nem a közkiadások éves meghatározásán és a magánfinanszírozók szokásos negyedéves megközelítésén alapul. Ennek középpontjában az éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó intézkedések ösztönzése, a stratégiai infrastruktúrákba való beruházások, az innováció és a szűkös erőforrásokhoz való hozzáférés szerepel;
11. kiemeli, hogy a 2015 és 2020 közötti mandátumidőszak kulcsfontosságú politikai prioritásként⁽⁶⁾ átfogó vízióval kell rendelkezni a fenntartható és intelligens beruházással kapcsolatban. Ez – egyebek mellett, illetve a pozsonyi nyilatkozattal⁽⁷⁾, valamint a Régiók Bizottsága beruházásokra vonatkozó cselekvési tervével együtt – elengedhetetlen uródeszka ebben a folyamatban;

⁽³⁾ Régiók Bizottsága: *A szubnacionális kormányzatok körében „Infrastruktúra-tervezés és beruházások a különböző kormányzati szinteken: a jelenlegi kihívások és a lehetséges megoldások” címmel végzett OECD–RB konzultáció eredményei*, 2016. március. Az interneten itt érhető el.

⁽⁴⁾ Régiók Bizottsága: *A Régiók Bizottsága által a helyi és regionális szinten a beruházások útjában álló akadályokról folytatott internetes konzultáció eredményei*, 2016. szeptember. Az interneten itt érhető el.

⁽⁵⁾ Lásd az OECD által 2016. november 28-án kiadott Világgazdasági kilátásokat: <https://www.oecd.org/eco/economicoutlook.htm>.

⁽⁶⁾ Régiók Bizottsága: *A Régiók Európai Bizottsága a 2015–2020 közötti időszakra vonatkozó politikai prioritásai*, 2015. október, az interneten itt érhető el.

⁽⁷⁾ Régiók Bizottsága: *Új lendület Európának – a régiók és városok beruházási tervet indítanak egy polgárközpontú EU érdekében*: <http://cor.europa.eu/en/news/Pages/Regions-and-cities-launch-investment-plan-for-a-citizen-centred-EU.aspx> és a Régiók Bizottsága „Invest and Connect” [A beruházás, ami összeköt] című pozsonyi nyilatkozata, 2016. július. Az interneten itt érhető el.

A régiókban és városokban végrehajtott beruházások holisztikus megközelítése: a kohéziós politika, a beruházási terv és más pénzügyi eszközök szerepe

12. üdvözli az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank (EBB) kezdeményezéseit és azt, hogy azok alapvetően a beruházások fellendítésére összpontosítanak, és emlékeztet arra, hogy az EBB és a Régiók Bizottsága gyümölcsözően működik együtt a közös cselekvési tervük révén ⁽⁸⁾;

13. kiemeli az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank (EBB) intézkedéseit, melyek a pénzügyi eszközök számos régió bevonásával történő végrehajtására irányulnak, mivel ezek jelentős mértékben hozzájárulnak a piaci likviditás javításához és a beruházások serkentéséhez;

14. rámutat arra, hogy az európai beruházási eszközök pozitív hatással lehetnek a közfinanszírozásra, például az előzetes adminisztratív kapacitás szempontjából, különösen a jövedelemtermelő projektek esetében; ezért ezeknek az eszközöknek a hitelek, az innovatív pénzügyi eszközök és az innovatív közbeszerzések alkalmazásának irányába kellene elmozdulniuk. Hangsúlyozza ugyanakkor a támogatások szerepét is, amelyek kulcsfontosságú pénzügyi eszközök a régiókban és városokban azon projektek vonatkozásában, amelyek a piac nem megfelelő működésével foglalkoznak, vagy nem termelnek elegendő jövedelmet ahhoz, hogy beruházókat vonzzanak;

15. rámutat a kohéziós támogatás fontosságára, amelynek továbbra is az EU beruházási politikájának gerincét kell alkotnia, és az együttműködés és szolidaritás valódi megnyilvánulásaként erősítenie kell az európai régiók közötti partnerséget: a kohéziós politika jövője összekapcsolódik az EU jövőjével; ezért biztosítanunk kell a kohéziós politika Unión belüli szerepét a 2020 utáni időszakra ⁽⁹⁾;

16. ismételt hangsúlyozza, hogy értékelni kell valamennyi finanszírozási formát: a többéves pénzügyi keretet, a kohéziós politikát és az európai strukturális és beruházási alapokat, a Juncker-tervet és az Európai Stratégiai Beruházási Alapot, valamint az egyéb pénzügyi eszközöket: ezek egyedi, de egymással nem ellentétes filozófiákat követnek, és ezért ki kellene egészíteniük egymást, szinergiában működve, ahol és amennyiben ez szükséges;

17. üdvözli az Európai Stratégiai Beruházási Alap bővítésének elvét ⁽¹⁰⁾ mind az időtartam, mind pedig a pénzügyi kapacitás szempontjából, mely alkalmat ad a meglévő eljárások finomhangolására; megjegyzi azonban, hogy ahhoz, hogy az ESBA 2.0 sikeresebb legyen, tovább kell keresni a szinergiákat az esb-alapokon keresztül megvalósuló európai kohéziós politikával; úgy ítéli meg, hogy az ESBA-nak nem kell felváltania a meglévő uniós kohéziós politikai eszközöket; kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat – javaslattevő, valamint a közép- és hosszú távú beruházások tervezésében betöltött szerepükre való tekintettel – nagyobb mértékben vonják be az alap kezelésébe, különösen a regionális vagy multiregionális szintű finanszírozási platformok létrehozását illetően;

18. kéri, hogy részletesebb információk álljanak a nyilvánosság rendelkezésére az ESBA által finanszírozott projektekről, adott esetben rámutatva különösen azok addicionalitására és egymást kiegészítő jellegére. A Régiók Bizottságának a jelentéstételi és nyomonkövetési folyamatokba való szorosabb bevonása segíti a régiók és a városok közötti információáramlást. Ennek fényében rámutat arra, hogy biztosítani kell az ESBA által finanszírozott projektek tényleges addicionalitását, különös tekintettel az uniós költségvetésből származó források, például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz és a Horizont 2020 felhasználására;

19. kéri, hogy az ESBA-t ne más alapokból vagy versenyorientált programokból finanszírozzák;

Az uniós városok és régiók beruházási potenciáljának teljes kiaknázását akadályozó tényezők

20. rámutat arra, hogy a beruházások akadályainak leküzdéséhez minden irányítási szinten nagyszabású reformokra van szükség, amelyek célja, hogy a beruházási környezet javítása érdekében megszűnjön minden olyan adminisztratív, szabályozási és egyéb akadály, amely elriasztja a beruházókat;

⁽⁸⁾ Régiók Bizottsága: Az EBB és a Régiók Bizottsága fokozza együttműködését Európa gazdasági fellendülésének ösztönzése érdekében, 2015. szeptember, a sajtóközlemény itt elérhető.

⁽⁹⁾ Véleménytervezet a kohéziós politika 2020 utáni jövőjéről: „Erős és hatékony európai kohéziós politika 2020 után”, előadó: Michael Schneider (DE/EPP).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Stratégiai Beruházási Alap időtartamának meghosszabbításával és az Alapot érintő technikai fejlesztések és az Európai Beruházási Tanácsadó Platform bevezetésével kapcsolatban a Régiók Bizottsága által kialakított állásponthoz lásd a Régiók Bizottsága ESBA 2.0 című véleménytervezetét, előadó: Wim van de Donk (NL/EPP).

21. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális szintű beruházások különféle átfogó ágazatokban valósulnak meg, ideértve az infrastruktúrát, a közlekedést, az oktatást, a kutatást és az innovációt, a környezetvédelmet, az egészségügyet, a szociális szolgáltatásokat, valamint a társadalmi és a humántőke egyéb formáit, amelyek nélkülözhetetlenek a stratégiai beruházások hosszú távú hatásának fokozásához;

22. megjegyzi, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok katalizátorokként szolgálhatnak, egybegyűjtve a beruházási projektekhez a különböző állami és magánszereplőket, különös tekintettel a nagyobb szabású projektekre vagy a köz- és magánszféra közötti partnerségekre. Ugyanakkor úgy véli, hogy jobban elő kell mozdítani a határokon átvívelő összeköttetéseket és a többszintű együttműködést, tevékenyen elősegítve a régiókon átvívelő beruházásokat a páneurópai egységes piac felgyorsítása érdekében, különösen a tőkepiaci unió kialakítása révén, egyidejűleg továbbra is kezelve a szabályozási és igazgatási kihívásokat a jogalkotás minőségének javítására irányuló európai bizottsági programon keresztül, biztosítva ezáltal, hogy a szakpolitikai célokat a lehető leghatékonyabban és a legkevésbé megterhelő módon lehessen elérni;

23. rámutat a regionális intelligens szakosodási stratégiák jelentőségére, mivel azok elősegítik az európai partnerségek együttes létrehozását a teljesítmény-összehasonlításon alapuló tanulás, valamint a minőségi, sokszereplős és többdimenziós beruházási projektek levezénylése céljából. Ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a beruházások akadályainak felszámolása együtt járhat az intelligens szakosodáson alapuló regionális innovációs stratégiák (RIS3) Uniószerter történő végrehajtásával, ami hasznos eszköz lehet ahhoz, hogy a szakpolitikai támogatás és a beruházások a kulcsfontosságú prioritásokra és kihívásokra összpontosuljanak, ösztönözve ezáltal a magánberuházásokat;

Területi jellegű akadályok: súlyos szabályozási terhek

24. rámutat arra, hogy az európai szemeszter folyamata során megnevezett beruházási akadályok jelentős része területi jellegű abban az értelemben, hogy vagy a helyi és regionális önkormányzatok beruházásokkal kapcsolatos funkcióihoz kapcsolódnak, vagy a helyi és regionális önkormányzatok közreműködésével enyhíthetők vagy számolhatók fel;

25. következőképpen előfordulhat, hogy a beruházások útjában álló jelenlegi akadályok gyökerét – és ebből fakadóan egyszersmind megoldását is – gyakran helyi és regionális szinten és transznacionális együttműködés keretében lehet fellelni;

26. hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a beruházási gyakorlatok, illetve a beruházások útjában álló akadályok tagállamokszerte rendkívül változatos képet mutatnak, ezért nincs egységesen alkalmazható megoldás;

27. megjegyzi, hogy ez elsősorban annak tudható be, hogy a helyi és regionális önkormányzatok különféle szerepeket töltenek be a beruházások vonatkozásában: először is, a városok és a régiók *beruházók*, mivel ők felelnek az Unión belüli közberuházások több mint feléért (54 %). Ezekre a beruházásokra különböző, egymást kiegészítő ágazatokban és funkciók tekintetében kerül sor (humántőke, készségek, oktatás, egészségügy és mások). Ezáltal a városok és a régiók *szolgáltatók és szolgáltatásokat lehetővé tévő szereplők*. Emellett a helyi és regionális önkormányzatok *tervezők* is, tekintve, hogy fejlesztési stratégiákat irányítanak, és az előre történő tervezéssel a kulcsfontosságú prioritásokra és kihívásokra összpontosíthatják a szakpolitikai támogatást és a beruházásokat, ösztönözve ezáltal a beruházást. Továbbá a városok és a régiók – például a területfejlesztés és az építési engedélyek kapcsán – *katalizátorai és szabályozói* a változásoknak. Végezetül *beruházási partnerek* is, akik beruházási projektek megvalósítása céljából egybegyűjtik a különböző állami és magánszereplőket ⁽¹¹⁾;

28. üdvözli, hogy az Európai Bizottság az európai szemeszter keretében – az éves növekedési jelentéstől és a beruházási kihívások abban foglalt listájától kezdve az országspecifikus ajánlásokig – a beruházás ezen akadályainak és kihívásainak azonosítására összpontosít. Mindazonáltal a közkiadások minőségre jobban összpontosító uniós megközelítésének előmozdítása érdekében támogatja azt a javaslatot, hogy az európai szemeszter országspecifikus ajánlásai minimális közberuházásokra vonatkozó célkitűzéseket is tartalmazzanak, többek között a folyó kiadások tekintetében ⁽¹²⁾;

⁽¹¹⁾ A helyi és regionális önkormányzatok állami és magánberuházásokkal kapcsolatos sokrétű szerepét részletesebben tárgyalja egy, a Régiók Bizottsága által megrendelt tanulmány. Lásd különösen a 4. fejezetet: Metis GmbH: *Obstacles to investments at local and regional level [A beruházások útjában álló akadályok helyi és regionális szinten]*. A Régiók Bizottsága megbízásából készült tanulmány, 2016. Az interneten itt érhető el.

⁽¹²⁾ Ez a javaslat összhangban állna az Európai Parlamentnek a szociális beruházásokról szóló megállapodásról mint a válságra adott válaszáról szóló, 2012. novemberi jelentésében¹¹: megfogalmazott ajánlásokkal. Danuta Jazłowiecka (PL/EPP) jelentése: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0419+0+DOC+XML+V0//HU>.

29. ezzel kapcsolatban ismételt arra kéri az Európai Bizottságot, hogy jelentessen meg egy fehér könyvet, amely a közkiadások számításakor alkalmazandó, uniós szintű tipológiát határoz meg a közberuházások minőségének tekintetében a hosszú távú hatások függvényében ⁽¹³⁾;

30. emlékeztet továbbá arra a javaslatára ⁽¹⁴⁾, hogy az Európai Bizottság hivatalosan is csatlakozzon a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) közberuházási alapelveket rögzítő 2014. márciusi ajánlásához ⁽¹⁵⁾. Üdvözlí, hogy az ajánlás valamennyi politikai cselekvési terület (közberuházások összehangolása, kapacitásépítés, keretfeltételek meghatározása) vonatkozásában elismeri a regionális és helyi önkormányzatoknak a közberuházások tervezésében és végrehajtásában betöltött fontos és egyre növekvő szerepét;

31. rámutat arra, hogy a 2016. évi országspecifikus ajánlásokban megjelölt 178 területi jellegű probléma valamennyi országra és szakpolitikai területre kiterjed, és közel 60 %-uk a beruházások akadályait érinti, amelyek elsősorban megterhelő horizontális és ágazati szabályozásokat, elégtelen színvonalú közigazgatást, egyedi munkaerőpiaci akadályokat, valamint a kis- és középvállalkozások finanszírozási piacán fennálló akadályokat foglalnak magukban ⁽¹⁶⁾;

32. hangsúlyozza, hogy a Régiók Bizottsága helyi és regionális önkormányzatok körében végzett közelmúltbeli felmérése megerősíti, hogy a beruházást és az üzleti környezetet, a munkaerőpiacot, a kiskereskedelmet és egyéb területeket érintő megterhelő szabályok, valamint a valamely tevékenység megkezdéséhez, bővítéséhez vagy megszüntetéséhez szükséges költséges/hosszas/terhes adminisztratív eljárások, illetve a túlságosan lassú vagy terhes bírósági eljárások minden 10 válaszadó közül mintegy 9 számára valóban beruházási akadályokat jelentenek;

33. javasolja, hogy az európai szemeszter továbbra is kiemelten összpontosítson a beruházással kapcsolatos kihívások azonosítására, beleértve az éves növekedési jelentéssel együtt első ízben 2015 novemberében előterjesztett, „A tagállamok beruházási környezetének kihívásai” című dokumentum évenkénti frissítését;

34. szorgalmazza, hogy az ilyen területi jellegű beruházási kihívások hatékony kezelése érdekében jobban és strukturáltabb formában vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat az európai szemeszterbe. Arra kéri az Európai Parlamentet, hogy az európai szemeszterrel kapcsolatos parlamentközi üléseken való tevékeny részvétel révén vonja be ebbe a folyamatba a Régiók Bizottságát;

A helyi és regionális szintű igazgatási kapacitás hiánya

35. emlékeztet arra, hogy tovább kell egyszerűsíteni az EU megosztott irányítású alapjait, különös tekintettel a pénzügyi eszközök alkalmazására, rámutatva annak fontosságára, hogy az Unión belüli beruházási hiány áthidalásával növekedjen az állami hatóságok igazgatási kapacitása és intézményi szakértelme;

36. megjegyzi, hogy a beruházási akadályokkal kapcsolatos RB-felmérés ⁽¹⁷⁾ keretében a – többségében magukat a helyi és regionális önkormányzatokat képviselő – válaszadók rámutattak arra, hogy városukban, illetve régiójukban a helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitása kihívást jelent a beruházások tekintetében. 71 % szerint a beruházások tekintetében kihívást vagy jelentős kihívást jelent a köz- és magánszféra közötti partnerségekben való részvételt lehetővé tevő kapacitás kérdése, amely 70 % szerint kihívást vagy jelentős kihívást jelent a közbeszerzések kezelése tekintetében, különösen az összetettebb eljárások esetében ⁽¹⁸⁾;

37. rámutat arra, hogy az igazgatási kapacitás hiánya nem csupán néhány, kevésbé fejlett uniós tagállamra, illetve régióra korlátozódik, mivel a 2016. évi országspecifikus ajánlásokban a 28 tagállam közül 20 esetében fogalmaztak meg ajánlást a közigazgatás minőségének javítására irányulóan, beleértve a szubnacionális szintet is ⁽¹⁹⁾;

⁽¹³⁾ Az RB 2014. december 3-i, „Az uniós tevékenységi területekre vonatkozó közkiadások minőségének javítása” című véleménye, CdR 4885/2014, előadó: Catuscia Marini (IT/PES).

⁽¹⁴⁾ Ugyanott.

⁽¹⁵⁾ <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/oecd-principles-on-effective-public-investment.htm>.

⁽¹⁶⁾ Régiók Bizottsága: *Az országspecifikus ajánlások területi elemzése és az azt kísérő közlemény*. Az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platform irányítóbizottságának jelentése. 2016. május. Az interneten itt érhető el.

⁽¹⁷⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽¹⁸⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽¹⁹⁾ Lásd a 16. lábjegyzetet.

38. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy csökkentsék még tovább az adminisztratív terheket és dolgozzanak ki új kezdeményezéseket, illetve erősítsék meg a meglévőket a köz-magán társulási folyamatokhoz szükséges ismeretek, készségek és kompetenciák, valamint az igazgatási hatékonyság, illetve különösen a helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitásának javítása érdekében, különös tekintettel a beruházások terén betöltött sokrétű szerepükre (tervező, beruházó, beruházási partner, szabályozó, szolgáltató és előmozdító/facilitátor);

39. hangsúlyozza, hogy a bonyolult globális környezetben végrehajtott stratégiai beruházásokhoz újfajta igazgatási és irányítási kapacitásokra van szükség, amelyekkel erősíthető a jövőbeni üzleti modellek kialakítása és az értékteremtés, bevonva a helyi és regionális értékteremtési ökoszisztémákba a profitorientált és a nonprofit szervezeteket;

40. rámutat arra, hogy az igazgatási hatékonyság növelésének eredményes eszközei közé tartozik a helyi és regionális önkormányzatok közötti partneri cserék, szakértői kiküldetések, tanulmányi látogatások és műhelytalálkozók révén megvalósuló kapacitásfejlesztés. Ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet a „TAIEX REGIO PEER 2 PEER” eszköz által alkalmazott modellre⁽²⁰⁾ is, amely követésre és bővítésre érdemes;

41. rámutat a pénzügyi eszközök hatékony felhasználásával kapcsolatos nehézségekre a helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitását érintően, amint azokra a Régiók Bizottságának felmérése is rávilágított⁽²¹⁾. E tekintetben üdvözli a Fi-Compass platform létrehozását⁽²²⁾ és az Európai Bizottság „polcról levehető” pénzügyi eszközeit⁽²³⁾, amelyek értékes kezdeményezések különösen az igazgatási kapacitásuk tekintetében jelentősebb kihívásokkal küzdő helyi és regionális önkormányzatok számára. Ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy éljenek ezekkel az eszközökkel annak érdekében, hogy további állami és magánforrásokat mozgósítsanak beruházási projektjeikhez; továbbá hangsúlyozza, hogy a Régiók Bizottsága kész együttműködni az Európai Bizottsággal e kezdeményezés elősegítése és előmozdítása érdekében;

A támogatási, finanszírozási és beruházási lehetőségekkel kapcsolatos ismeretek hiánya

42. hangsúlyozza, hogy miközben a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak az ESBA sikeres végrehajtásában, keveset tudnak róla. A Régiók Bizottsága helyi és regionális önkormányzatok körében végzett felmérése megállapította, hogy a válaszadók csupán 7 %-a tartotta magát „jól tájékozottnak” azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne felhasználni városában vagy régiójában az Európai Stratégiai Beruházási Alapot, 18 % tartotta magát „valamennyire tájékozottnak”, míg 35 % úgy nyilatkozott, hogy csak alapvető információkkal rendelkezik, 39 % pedig nem tartotta magát tájékozottnak⁽²⁴⁾;

43. rámutat arra, hogy ez az ismerethiány egyébként, az ESBA-hoz kapcsolódó kezdeményezéseknél is jellemző: a Régiók Bizottsága felmérésében a válaszadók 73 %-a állította, hogy „nem tájékozott” azzal kapcsolatban, hogy beruházási platformokat lehet felállítani a városukon vagy régiójukon belüli beruházások ESBA-támogatással történő finanszírozásához, miközben csupán 2 % állította, hogy „jól tájékozott” a Beruházási Projektek Európai Portáljával vagy az Európai Beruházási Tanácsadó Platformmal kapcsolatban⁽²⁵⁾;

44. arra kéri az Európai Bizottságot és az EBB-t, hogy tegyenek többet az ESBA-val és a kapcsolódó kezdeményezésekkel – például a helyi és regionális szintű állami és magánszereplők tanácsadó platformjaival – kapcsolatos tájékozottság és ismeretek javítása érdekében, mivel a jelenlegi helyzet veszélyezteti a beruházási terv sikerét;

45. együttműködést javasol a helyi és regionális önkormányzatokkal, a Régiók Bizottságával, annak hálózataival, valamint a nemzeti és regionális fejlesztési bankokkal és egyéb intézményekkel a sikeres projektek nemzeti és regionális példáinak azonosítása érdekében, és leszögezi, hogy a Régiók Bizottsága kész a bevált gyakorlatok cseréjével támogatni a teljesítmény-összehasonlításon alapuló tanulás tekintetében a régiókban és a városokban rejlő potenciált, elérve ezáltal a kedvezményezettek és az irányító hatóságok kritikus tömegét;

⁽²⁰⁾ A TAIEX REGIO PEER 2 PEER eszközzel kapcsolatban további információk találhatóak az alábbi oldalon: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taieux-regio-peer-2-peer.

⁽²¹⁾ A válaszadók kétharmada állította azt, hogy az innovatív pénzügyi megoldások – köztük a pénzügyi eszközök – alkalmazása kihívást vagy jelentős kihívást jelent városukban, illetve régiójukban a beruházások tekintetében. Régiók Bizottsága: *A Régiók Bizottsága által a helyi és regionális szinten a beruházások útjában álló akadályokról folytatott internetes konzultáció eredményei*, 2016. szeptember. Az interneten itt érhető el.

⁽²²⁾ A Fi-Compass platformról bővebb információk találhatóak a <https://www.fi-compass.eu/> oldalon.

⁽²³⁾ A „polcról levehető” termékekről bővebb információk találhatóak a <https://www.fi-compass.eu/resources> oldal „EC Regulatory Guidance” menüpontja alatt.

⁽²⁴⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽²⁵⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

46. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság a tagállamokban szervezett beruházási roadshow-k alkalmával még jobban megpróbálja felhívni a figyelmet a különböző finanszírozási lehetőségekre;

47. rámutat arra, hogy nem illeszkednek egymáshoz a tanácsadási és a tájékoztatási stratégiák, és aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a meglévő platformok kizárólagos tanácsadó szerepe elégtelen lehet ahhoz, hogy a beruházási lehetőségeknek kevésbé tudatában lévő régiókban új projekteket lehessen beazonosítani és ösztönözni;

48. hangsúlyozza, hogy annak elkerülése érdekében, hogy az ESBA tovább súlyosbítsa az eltéréseket az EU-n belüli kohézió szempontjából, szolgáltatásokat és ösztönzőket kell létrehozni a földrajzi egyenlőtlenségek orvoslására, ideértve az ESBA keretében támogatásra jogosult általános célkitűzések körének kibővítését, a tanácsadási és szakértői szolgáltatások javítását vagy decentralizálását, továbbá az Európai Beruházási Tanácsadó Platform szerepének megerősítését, valamint a Beruházási Projektek Európai Portáljának jobb kihasználását, melynek célja a finanszírozást kereső uniós projektgazdák és a világszerte beruházási lehetőségeket kereső beruházók közötti szakadék áthidalása;

Gazdasági kormányzás és költségvetési keret

49. hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy gazdaságaink több beruházást és tőkét tudjanak magukhoz vonzani, alapvető változásokra van szükség a gazdasági és a költségvetési keret tekintetében, még jobban törekedve a szabályozási akadályok felszámolására is. Noha a gazdasági kormányzás és a költségvetési szabályok nem feltétlenül tekinthetők közvetlenül a beruházási környezet elemének vagy a beruházást akadályozó tényezőnek, mégis átfogó keretrendszert képeznek, különösen az állami beruházások szempontjából;

50. rendkívül aggasztónak tartja, hogy válság idején gyakran csökkentik az állami beruházásokat, mivel azok kevésbé láthatóak és politikai szempontból az állami kiadások számos más típusához képest könnyebben visszanyeshetőek, különös tekintettel a humántőkébe, az egészségügybe és az oktatásba való alapvető beruházásokra, amelyek hosszú távon bőségesen megtérülnek. Ezért hangsúlyozza, hogy a jövőbeni fenntartható növekedés és jólét elsősorban a vállalkozások elindítását és növekedését lehetővé tevő gazdasági környezet javításától, valamint a magánberuházások vonzásától és a hosszú távú közberuházások biztosításától függ, amelyeket költségvetési konszolidáció idején is fenn kell tartani;

51. megjegyzi, hogy – noha a Régiók Bizottsága támogatja a költségvetési politika erőteljesen szabályalapú megközelítését – a jelenlegi költségvetési szabályok korlátai közepette nehézségbe ütközhet a közberuházások megújítása, és ezért hangsúlyozza, hogy a beruházások – különösen, de nem kizárólag a PPP-k – szempontjából kedvezőbb megközelítésmódot kell megvizsgálni, amely a költségvetési szabályok teljes körű alkalmazását is biztosítja, és egyszersmind törekszik az európai régiókon és városokon belüli beruházási lehetőségek maximalizálására;

52. a jelenlegi költségvetési keret is kínál jó megoldást, különösen a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a költségvetési paktumban a strukturális deficithez középtávú célkitűzésként meghatározott adósságkүszőb révén. Annak érdekében, hogy legyen elég lehetőség a beruházásokra, de közben tiszteletben tartás a fiskális szabályokat is, a helyi és regionális önkormányzatoknak az kell, hogy fix reáldeficitszint legyen meghatározva az állami beruházásokhoz, amit nem vesznek figyelembe a strukturális deficithez meghatározott középtávú célkitűzésekben;

53. ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy ellenzi az európai strukturális és beruházási alapok felfüggesztését mint a Stabilitási és Növekedési Paktum keretén belüli makrogazdasági feltételrendszer közvetlen következményét, mivel ez kedvezőtlenül hatna az uniós társfinanszírozású projektek végrehajtására, tágabb vonatkozásban pedig rontaná az érintett tagállamok és régiók beruházási helyzetét;

54. ismételtén rámutat arra, hogy a tagállamoknál és a helyi és regionális önkormányzatoknál az európai strukturális és beruházási alapok és az EBB általi társfinanszírozás keretében felmerülő állami kiadásokat nem helyénvaló a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott strukturális kiadások közé sorolni, hiszen ezek a beruházások természetüknél fogva általános európai érdekű beruházások, amelyek a gazdasági növekedés előmozdítása tekintetében bizonyítottan fellendítő hatással bírnak;

Megoldáskeresés: a helyi és regionális beruházási lehetőségek növelése

55. emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottságának legfőbb prioritása, hogy a helyi szükségletekre épülő célzott beruházások ösztönzése révén, alulról építkező megközelítésre alapozva és az alulról jövő bevált gyakorlatokra támaszkodva újraélessze az EU gazdaságát és ösztönözze az új vállalkozói szellemet. Hangsúlyozza továbbá, hogy polgárközpontú, innovatív és vállalkozó szellemű Európát kell teremteni;

56. kiemeli, hogy a Régiók Bizottsága elkötelezett amellett, hogy támogatja a városokat és a régiókat valamennyi szerepük megfelelőbb betöltésében, elősegítve az ismeretek összekapcsolásán alapuló partneri (peer-to-peer) gyakorlatokat és ösztönözve az európai partnerségek fokozására irányuló kapcsolatteremtést. Mindezt pedig az ahhoz szükséges kapacitások kiépítése érdekében, hogy pénzügyi eszközök – európai strukturális és beruházási alapok, Európai Stratégiai Beruházási Alap és mások – felhasználásával közösen létre lehessen hozni minőségi és összetett projekteket;
57. fontosnak tartja, hogy legyenek adatok az aktuális helyi szintű beruházási projektekről. Jelenleg ez még fejlesztésre szorul, pedig nagyon sokat segítené valamennyi kormányzati szintnek. Ezért azt javasolja, hogy hozzanak létre egy európai eredménytáblát a helyi és regionális beruházásokról, és arra kéri tagjait, hogy egy ilyen adatbázis létrehozása érdekében osszák meg projektjeiket, tapasztalataikat és aggályaikat;
58. rámutat arra, hogy az Uniónak tovább kell dolgoznia a túlzott bürokrácia csökkentésén annak érdekében, hogy a beruházási környezet hozzáférhetőbb legyen az új – valamint a már meglévő – vállalkozások számára. Hangsúlyozza, hogy bár a városok és a régiók sokat tehetnek a maguk szintjén a szabályozási teher enyhítéséért, fellépésüket nemzeti és európai szintű kezdeményezésekkel kell kiegészíteni;
59. ismételten hangsúlyozza, hogy a beruházások nemcsak a közlekedésről és az egyéb infrastruktúráról szólnak, hanem a humántőkére, a készségekre, az oktatásra, a kutatásra és az innovációra, az intelligens energiahálózatokra, a lakhatásra, a szociális és egészségügyi létesítményekre, valamint az innovatív és dinamikus vállalkozások alapításának és növekedésének támogatására is kell irányulniuk;
60. emlékeztet arra, hogy a beruházási terveknek a környezetbarátabb, intelligensebb, befogadóbb és területileg kiegyensúlyozottabb gazdaság megteremtését kell célul kitűzniük annak érdekében, hogy az EU versenyképes maradjon a globális szinten;
61. elkötelezett amellett, hogy a magánszektorral összefogva megoldásokat keres a városokon és régiókon belüli beruházások számának növelésére, ami a Régiók Bizottsága által 2016. július 8-án elfogadott, „Invest and Connect” [A beruházás, ami összeköt] című pozsonyi nyilatkozatnak⁽²⁶⁾ is a legfontosabb politikai üzenete.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

⁽²⁶⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.